

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden

1959:7

Säkerhetsåtgärder vid brandsläckningsövning i utrangerad byggnad.

Brandkärerna får ibland erbjudande att bränna ned utrangerade byggnader. Sådana möjligheter bör i allmänhet tacksamt accepteras, eftersom kärerna därigenom får tillfälle att komplettera den normala utbildningen med realistiska brandövningar.¹⁾

I samband med genomförandet av sådana brandövningar har emellertid allvarliga olyckor och olyckstillbud inträffat. Riksbrandinspektören vill med anledning härav rikta brandchefernas uppmärksamhet på de risker, som är förenade med brandövningar av detta slag samt understryka vikten av att dylika övningar noggrant planläggs och genomförs under iakttagande av all möjlig försiktighet. Om nämligen person- eller saksador uppkommer under en övning och det med fog kan göras gällande att skadorna förorsakats av en bristfälligt ordnad övning, kan övningsledaren personligen bli ansvarig och drabbas av kännbara efterräkningar (t ex i form av skadestånd).

Spridning av brand inom en byggnad sker ofta på ett oberäkneligt sätt. Röken försvårar upptäckten av brandens spridningsvägar. Övriga, puffartade övertändningar kan inträffa. Om i övningens gång den övande personalens reträttvägar i en sådan situation är fullgoda, kan olyckan lätt vara framme.

1) För att förhindra att oväntade krav av olika slag (rivning av murverk, bortforsling av diverse brandrester, städning o s v) i efterhand skall ställas på brandkären eller representant för denna bör i förväg ha avtalats på vilka villkor brandkären får förfoga över byggnaden.

Skulle det trots goda, förberedda reträttvägar inträffa att någon blir instängd av elden, måste en - likaledes förberedd - räddningsaktion ögonblickligen kunna utlösas.

Vid bedömningen av en byggnads lämplighet som övningsobjekt bör risken för brandspridning genom strålning, flygbränder och gnistor till omgivningen (andra byggnader, upplag, parkerade fordon o dyl samt skog och mark) samt för rök- och värmeskador beaktas. Möjligheten att genom vattenbegjutning eller skumbeläggning effektivt skydda byggnader m m i närheten bör övervägas. I tveksamma fall bör man avstå från att använda byggnaden som övningsobjekt.

Brandövning av här aktuellt slag bör icke genomföras vid stark blåst eller när torra råder. Det är ur säkerhetssynpunkt i allmänhet icke heller lämpligt att genomföra övningen under mörker.

Om övningsobjektet är beläget i närheten av tätbebyggt område eller allmän väg, bör risker och obehag för boende och för trafikanter beaktas. Samråd bör i dessa hänseenden ske med polisen.

Armélan om brandövningen med angivande av tidpunkten för tändning bör omedelbart före övningen i samtliga fall ske till brandas samt till polisen.

De olika övningsmomenten bör före övningen noggrant planläggas. Härvid bör de enklaste momenten (exempelvis brandtillbud i ett för släckning lättåtkomligt och med hänsyn till spridningsrisken i byggnaden säkrast möjliga rum) komma först, de mer avancerade och ur spridningssynpunkt mer riskabla därefter.

Följande bör iakttagas i samband med genomförandet av en brandsläckningsövning i utrangerad byggnad.

1. Övningsledaren liksom hans närmaste medhjälpare bör vara erfarna brandbefäl.
2. All deltagande personal bör före brandövningen ha genomgått grundläggande utbildning avseende uppträdande i rökfyllt rum.

3. Före övningen bör kontrolleras att risk ej föreligger att byggnadsdelar eller andra föremål faller ned och vållar skada, att gasbehållare ej kvarlämnats i byggnaden samt att eventuell elektrisk installation är bortkopplad från el-nätet.
4. Samtliga deltagare i övningen bör omedelbart före övningens början beredas tillfälle att orientera sig inom byggnaden, varvid särskild uppmärksamhet ägnas utrymningsmöjligheterna. I samband härmed bör övningsledaren förvissa sig om att ingen obehörig finns kvar i byggnaden (det har hänt att logerare i sista stund påträffats).
5. Övningsledaren bör under övningens olika moment uppehålla sig på plats (platser), varifrån han har bästa möjliga överblick över övningsområdet.
6. Vid uppgörande av eld i byggnaden bör användas träull, bräder, gamla lådor o dyl. Bensin, sprit eller annan vätska av hög brandfarlighet bör icke komma till användning. Sådan vätska bör under inga förhållanden användas, om avsläckt utrymme skall antändas på nytt.
7. Samtlig i övningen deltagande personal bör vara utrustad med fullgod larmutrustning (inklusive handskar). Personal, som har att intränga i den brinnande byggnaden, bör vara utrustad med helskydd (tryckluft-, syrgas- eller friskluftapparat). I enklare fall (exempelvis vid brand i rum ovan mark med måttlig rökbeläggning och riklig frisklufttillförsel) bör dock, efter övningsledarens bedömning, inträngning kunna ske helt utan andningskydd eller med enbart filterskydd. Säkerhetsanvisningarna i statens brandinspektions cirkulär nr 25, kap 8 bör i tillämpliga delar nogt följask.
8. Då man måste räkna med att vattenförsörjningen på grund av slangbrott, fel på motorspruta etc kan bli avbruten, bör av säkerhetsskäl reservvattenförsörjning vara förberedd exempelvis från för ändamålet särskilt avdelad tankbil eller från motorspruta. Slangledningar bör vara utlagda och - därest så är möjligt med hänsyn till temperaturen - vatten påsläppt fram till strålrör (ev grenrör). Manöverslangen bör vara så lång, att den medger fullständig inträngning i övningsobjektet.

4.

9. Räddningsgrupp, i larmrustning och med helskydd, bör hållas i beredskap med uppgift att omedelbart ingripa, om så skulle behövas. Härvid utnyttjas den under punkt 8 omnämnda reservvattenförsörjningen.
10. I fall då nödutrymning kan tänkas bli nödvändig genom fönster eller från balkong i vån 1 tr eller högre, bör stegen finnas tillgänglig för omedelbar räddningsaktion.
11. På övningsplatsen bör sjukvårdslåda finnas. I händelse av allvarigare olycksfall bör på lämpligt sätt transport av skadad snabbt kunna ordnas.
12. För att förhindra att åskådare skadas i samband med övningen på grund av kringflygande glassplitter, nedfallande tegelpannor, slangbrott o s v bör övningsplatsen vara avspärrad och särskilda åskådarplatser anvisade.
13. Efter övningen bör under tillräckligt lång tid bevakning vara anordnad till förhindrande av att branden blossar upp och sprider sig.

Ingvar Strömdahl
Riksbrandinspektör

Stockholm den 30 november 1959.

Statens Brandinspektion, Box 7097, Stockholm 7. Tel 23 23 30.

Summary in English

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1959:7

Protective Measures when burning Condensed Structures

This practice may be valuable for training purposes, but in order to minimize the risks, the following matters are detailed, viz.: the building should be thoroughly inspected beforehand, the risks for spreading gauged before starting, and, lastly, ensured that all fire fighting equipment is adequate to the purpose, exits secured and that, if necessary, a life-saving action can immediately be carried through.

